

SZÓJA TERMESZTÉS TECHNOLÓGIA RÖVID ISMERTETÉSE:

A Sumi Agro Hungary Kft 2003 óta foglalkozik az Euralis/Rustica francia cégcsoport által nemesített szójafajták vetőmagjainak magyarországi értékesítésével. Már az első évben felhívták magukra a szakemberek figyelmét, hisz általuk olyan újdonság jelent meg a hazai kínálatban, mint a determinált és félig-determinált szója típus, ami azóta méltán vívta ki magának az elismerést a köztermesztésben. Összefoglalóan néhány fontosabb gyakorlati tanácsra hívjuk fel a szalemberek figyelmét az alábbiakban.

A terület kiválasztása

Talajtípus alapján a szója kevésbé igényes, még a kémhatás szempontjából sem érzékeny. Termeszthető gyengén savanyú (pH 5-6), közömbös vagy gyengén lúgos (pH 8) talajokon is. Azonban nagy termést csak üde fekvésű, mélyrétegű, jó vízgazdálkodású, tápanyagokban gazdag közép-kötött vályogtalajokon várhatunk.

Leggyakrabban a kukorica váltónövénye (kukoricabogár!). Fokozottan ügyelni kell az elővetemény után megmaradó növényvédőszer - maradványokra. Kerüljük a mezotrion, tembotrion, szulkotrion, izoxaflutol, metszulfuron-metil, aminopirialid és klopivalid tartalmú gyomirtószerrel kezelt területekre való vetést. Az erősen gyomos táblákon jelentős többletköltséget okozhat a szakszerű gyomirtás elvégzése.

Elhelyezés a vetésforgóban

Jó elővetemény: kalászosok - Elfogadható: kukorica - Kerülendő: napraforgó, pillangósok

Talajelőkészítés

Kalászosok esetén a terület gyommentesen tartásáról gondoskodni kell (tarlóhántás). Az őszi mélyszántás elmunkálása fontos feladat. Tavasszal, a talajnedvesség megőrzésével sima, jól elmunkált, beérett vetőágyat kell készíteni, mely az egyenletes kelést biztosítja, és segít a betakarításban is.

Vetés

Szemenkénti vetőgéppel, a sortávolság lehetőleg 45 - 50 cm (erre alkalmas vetőgép esetén), vagy dupla gabonasortáv (gabonavetőgép esetén), vetési mélység – talaj kötöttségétől és nedvességtartalmától függően - 3-5 cm. Javasolt vetendő csíra mennyisége 350 000 – 400 000 db/ha, mely a szója vetőmag minőségi és ezermagsúly adatainak ismeretében átlagosan 70-90 kg / ha. Az egyenletes vetés és kelés rendkívül fontos a jó termés megalapozásához!

Optimális vetésidő: általában április 15 - május 1 és a talajhőmérséklet 12 °C fok felett legyen. Vetés előtt fontos művelet a **vetőmag oltóporral való kezelése**, abban az esetben, ha a területen korábban szójatermesztés nem volt, ill. ha a nitrogénkötő baktériumok száma a talajban alacsony. Azokon a területeken, ahol szóját korábban nem termesztettek, vagy a nitrogénkötő baktériumok száma alacsony, indokolt a vetőmagot vetés előtt Bradyrhizobium-mal oltani.

Vetőmag ajánlatunk mellé természetesen **oltóport is forgalmazunk**, mely a szójafajtáinkkal kompatibilis baktériumtörzset tartalmaz. Felvitelével megfelelő szimbiotikus kapcsolat alakul ki, és a tenyésztő során a szója nitrogénellátását segíti az együttes.

Tápanyag-igény

A szója fajlagos tápanyag – igénye 100kg termésre vonatkoztatva 6,2 kg N - 3,7 kg P₂O₅ - 5,1 kg K₂O hatóanyag, a szója alá történő szerves trágyázást kerülni kell.

Annak ellenére, hogy a szója a N igényének mintegy 40%-át légköri N megkötésével fedezi, a kezdeti fejlődésének elősegítéséhez starterként 30-40 kg/ha N műtrágyát célszerű kijuttatni. Ugyanakkor a túlzott N műtrágyázást kerülni kell, mert erős gyomosodást, késői érést, vagy megdőlést okozhat.

Oltóanyag nélkül újonnan termelésbe vont területeken nem javasoljuk a szója termesztését.

Növényvédelem

Amennyiben az őszi, vagy tavaszi felvételezéskor a talajlakó kártevők (drótféreg, cserebogárpajor) egyedszáma a 3 db/m² egyedszámot eléri, vetés előtt vagy vetéssel egy menetben talajfertőtlenítő alkalmazása indokolt.

Vegyszeres gyomirtása három időpontban lehetséges: vetés előtt a talajbadolgozva (PPI) után-kelés előtt (Pre), ill. állományban (poszt). A talajbadolgozás még a zöldítésbe bevont területeken is engedélyezett eljárás, amire kizárólag a Sumi Agro kínál terméket (Pledge 50 WP). A magról kelő gyomnövény-konkurencia minél korábbi kiiktatása céljából elengedhetetlenül szükséges az alapkezelés kivitelezése is, melynek piacot meghatározó terméke a már említett Pledge 50 WP. Állományban mechanikai gyomirtást célszerű beilleszteni, vagy a gyomflórának megfelelően állomány gyomirtást is célszerű kivitelezni (Raptor Opti).

Jelentősebb kórokozók, kártevő, és az ellenük való védekezés lehetősége:

Vírusos rügyszáradás, szója sárgamozaik ↔ min. 4 éves vetésciklus, vektorok irtása, magas szaporulati fokú vetőmag használata

Baktériumos hólyagos/barna levélfoltosság ↔ vetésciklus, magas szaporulati fokú vetőmag használata

Gombás betegségek: fuzáriumos hervadás, fehérpenészes szárkorhadás és a peronoszpóra. A peronoszpóra kivételével a Don-Q gombaölőszer szükséghelyzeti engedéllyel kellő védelmet biztosít a kórokozók ellen.

Kártevők: bagolylepkék, bogáncspille, rétimoly, akácmoly, levéltetvek és atkák. Szükséghelyzeti engedéllyel javasolt – az atkák kivételével - a Mospilan 20 SG.

Kiemelkedően erős atkafertőzéses években az Ortus 5 SC szükséghelyzeti engedéllyel eredményesen használható.

Betakarítás, tárolás

Betakarítás akkor kezdhető meg, amikor a magok a felső hüvelyekben a fajtára jellemző színűek, és a levelek már mind lehullottak. Amennyiben az érés elhúzódik, akkor a szóját deszikkálni szükséges.

A kombájn szakszerű beállításával mennyiségi és minőségi nyereséget érhetünk el. Célszerű 13-15% nedvességtartalomnál betakarítani, e felett minőségi veszteséggel, alatta mennyiségivel (pergés) számolhatunk. Hideglevegős, kíméletes szárítás javasolt szükség esetén. A tárolás során is rendkívül kíméletesen kell eljárni, mivel a sérült magok avasodhatnak, értékvesztést okoznak.

Bátran ajánljuk minden termelőnek a hazai körülményekhez teljes mértékben adaptált, magas szintű nemesítő munkával előállított kiváló termőképességű szójafajtáinkat. A kiemelkedő termőképesség záloga a hazai vetőmag-előállításban, üzemi körülmények között és a minősítő vizsgálatokban elért jó eredmény.